

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

378:633

Szerző:

Hely

Cím: látogatás a kertészeti iskolában

Idő

"1921"

Forrás:

Pesti Hírlap

Személy

Bys.

1921 V/4

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfővárosi házinymoda 1920

Látogatás a kertészeti iskolában.

A pontos pünkösdi rózsá. — Csizmás lányok. — Didergő növények. — Korai uborka. — Sok a növendék — kevés az állás.

A Gellérthegy déli lejtőjén immár huszonhat esztendeje működik a m. kir. Kertészeti Tanintézet. A Villányi-ut felső részén emelkednek a gazdasági, igazgatósági és lakóépületei. Ugyanott terül el a szép díszkertje is, valamint ott kísérleteztek sokáig (és hiába) a szőlő-telepítéssel. A szép budai sétánytól lefelé pedig a gyümölcsös, meg a konyhakert foglal helyet, a melegházakkal és érlelőkkel.

A tavaszi nap háborítatlanul tűz erre a védett helyre és a díszkert teljes pompájában áll. Az intézet egyik büszkesége, a *syringa-gyűjtemény* (magyarul: orgonabokrok összessége), kábító szín- és illatorgiákat bocsájt maga körül. Feljebb a tüllevétek sötét csoportja fogad, majd a — most készülő — *rosarium* telepén dolgozik egy csomó edzett fiú-növendék.

A kert egyik sarkában nemrégén építették az *alpinum* sziklatalaját. Meghitt, pittoreszk, japánias kis zug: lombos fák alá rejtett, esőmarta kövekből összeállított domb, melyet az alpesi flóra minden igénytelen növénye népesít be; alul pedig egy beton vízmedence öblén az uszónövények szindus változatai gyönyörködhetnek. Kecses nymphaeák, ranunculusok, apró zöld békalencse-félék. A szomszédban a kuszónövények is teljes virágzásban vannak. A *gledicia*, a *cobea*, a hajnalka, meg a többi.

Egy pázsit közepén óriási pünkösdi rózsabokor. Pontosan, dátumra, nyitja husos, illattalan és mégis buja virágait...

Petrányi Ferenc felügyelő mutatja a látnivalókat. Levisz az üvegházakhoz.

— A fűtőanyag hiánya. — hallom lépten-nyomon. — A kályháink koksztűtésre vannak berendezve. Régebben néhány kilóval, pár fillérért befűtöttük az egész házat. Az utolsó teleken örülhettünk,

ha nem mentek tönkre a növényeink, csak sánylódtek és nagykeservesen tudtak átélelni. 20—25 fok helyett 8—10 fok volt a hőmérséklet egész télen át.

De mégis pompás, óriási uborkákat látok már most: áprilisban; kilóját 150 koronáért adják a csomagekereskedőknek.

Hajdan, ugyanilyen időtájt, érett barack és szőlő is volt már! Ma mindez hiányzik. Részint a hűtési mizériák, részint az előregedett növények következtében. Most minden ilyen törzse új bujtatással, tövel pótolnak, úgy, hogy nemsokára megint a régi tempóban haladhat majd az üzem.

Az egyik melegházban muskátlik, begóniák, pinniak, — mind eladásra. A másikban pálmák, a harmadikban elősködők: orchideák és hasonlóak. Mindegyik ház nedves, meleg földszagu, félig a talajba süllyesztett építmény, a napnak kitett, hátulról trágyával jól körülsáncolt, alacsony műterem, ahol a kertész-művész kiéli a maga alkotási vágyát: szebb, bujább, korábbi virágot és gyümölcsöt produkál a természetnél.

Künn nagy drótszítákon durva komposztföldet szítálnak.

— A mi kincünk, — jegyzi meg a felügyelő. A szemétből, konyhahulladékból, kiszedett gazból, hullott lombból-levéből összehordott, elkorhadt halom tényleg a legfőbb kincse, a megfizethetetlen, a beszerezhetetlen vagyona a kertésznek. Ebből lesz a legjobb és legfinomabb termőföld.

Jobbra a gyümölcsös. A föld felszínével párhuzamosan futó, mesterségesen alacsonyra nevelt, lapos vagy gula- meg lugas-alakú, mindenféle formájú gyümölcsfák. Vastag törzsük tekintélyes korukat árulja el, de alacsonyságuk és friss hajtásaik ezt mintha megcáfolnák.

— Sok a vérteti, — panaszkodik Petrányi. — Az almáról csaknem képtelenség kiirtani!

Fehér-mohos ágakat látok. Annak az apró albatnak a bolyhos ágait, amely kiszívja, megrontja, tönkreteszi a gyümölcsöt. A vérteti! Azért hívják így, mert ha szétnyomják, vörös nedvet ereszt. Petróleummal irtják.

Sok az elvénhető fa, de fokozatosan vágják ki azokat és ujakat, fiatalokat ültetnek a helyükbe. Hiába! Ez már így van itt is.

Lejebb a konyhakerti osztály következik. A másodéves növendékek most jönnek ki az iskola padjaiból (chemia-órájuk volt) és nekifognak a praktikus gyakorlatnak. Briccseszes, szikár fiúk, csizmás, rövidszoknyás, egészséges lányok fogják a kapát, az ásót, a gereblyét és hozzálátanak a munkának. Turják a humuszt, vetik a magot, gyomláznak, ásnek...

— Hány növendék van most? — kérdelem.
— Ötven elsőéves, husz másodéves, — hangzik a válasz. — De ez még mindig sok. Nem kapnak alkalmazást, nem tudnak ezegetnyek elhelyezkedni.

Egy agrárországban ez a néhány tucatnyi egészséges, szakképzett fiatal lény nem kap munkát?! Képtelenség.

Lejj, a legalsó területen, „külterjes“ gazdaság folyik. Itt tíz holdat bérelt tavaly az intézet, jövőre újabb tíz hold jön majd hozzá. Hét évre, évenként tízezer koronáért. Nem sok.

A borsó-tábla már szép zöld. A dinnyéket szalma-sátor védi az éjszakai szél ellen. A „guggontlő“-tökpálánták üvegszekrények alatt várják a végleges meletet.

Két lovacska dolgoztat meg vagy husz fiatal gyerek segít a növendékeknek (a napszámjuk 30 korona.) Utat tisztogatnak, trágyát hordanak.

— Mi az intézet bevétele?
— Majdnem semmi. Hiszen a luxus-terményektől eltekintve, mindent önköltségi áron alul adnak a köztisztviselők fogyasztási szövetkezeteinek, —

feleli Szabó felügyelő, aki a konyhakertészet vezetője. — *A kiadásunk pedig több millió beente.*

— Miért ily sok? — kérdem.

— Harminc fiu-növendékünk teljes ellátást kap egész éven át; ezenkívül a munkások, a napszámosok, a tanári kar, az üzemi költségek: magok, szerszámok, minden egyéb . . .

— És milyen eredményeket érnek el az urak a növendékekkel? — érdeklődöm tovább.

— A fiuk átlagban jól dolgoznak, a *kisasszonyok azonban nem igen bírják a munkát.* A legtöbb pesti hivatalnok vagy iparos leánya . . .

Csodálatos! Hát nem a vidéki földbirtokos adja a gyerekeit ebbe az iskolába, ahol arra tanítják meg, amire majd szüksége lesz? Hát mit kezd majd a tudásával és gyakorlatával egy fővárosi hivatalnok vagy iparos fia vagy lánya? Az ablakban fogja „okszertien“ nevelni a petuniát meg a portulaccát?! . . .

Ó, de furcsa ország ez a Magyarország! Ezért áldoz a kormány milliókat! Ezért kinlódik pár tucat gyerek három esztendőn keresztül reggel nyolctól este hatig, tanul kémiát, és, kapál és gyomlál, hord trágyát, tanul méhészetet Kovács tanácsos urtól, ezért kap oklevelet, — hogy a végén egy poshadt irodában robotoljon a kettős-könyv, vagy a zakaoló írógép mellett?! . . .

Kürthy György.